

ΚΑΙ ΠΑΛΕ ΓΙΑ ΟΡΑΙΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

Σ' ένα περασμένο μου άγριο έγγραφο κάμποσα για τις ζουγραφίες και τις ζουγράφους μας, που δεν τους δίνουμε καμιά ενόαρη για να πάν εμπρός, μόνο γυρίζουν στα ξένα για να βγάλουν το ψωμί τους. Πόσο διαφορετικά είναι εδώ τα πράγματα και πόσα μαθήματα μπορούσαμε να πάρουμε απ' το μεγάλο αυτό έθνος.

Η Βασιλική Ακαδημία έυστήθηκε εδώ στα 1761 όταν βασίλευε Γεώργιος ο τρίτος. Ο σκοπός της ήταν να κάνει μια έκθεση κάθε χρόνο στην όπλιν να εκθέτη κάθε ζουγράφος από όλη την Αγγλία. Στα πρώτα χρόνια οι ζουγραφίες που εξέθεταν δεν ήταν περισσότερες από εκατό, δεν πέρασε όμως πολύ και πέρασαν της χίλιες, διότι οι ζουγράφοι έβρισκαν εύθαρυνσι κι' από τη Βασιλεία, κι απ' την Κυβέρνησι, κι' απ' το λαό. Και τώρα ακόμη το ίδιο εξακολουθεί με μεγαλύτερο όμως βαθμό.

Η έκθεση άρχίζει τη πρώτη Δευτέρα του Μάη κάθε χρόνο, και μένει ανοικτή ως το τέλος του Αυγούστου. Την παραμονή πριν ανοίξη, δίδει ο Πρόεδρος μεγάλο γεύμα όπου πάντα παρευρίσκεται ο Βασιλέας ή ο Διάδοχος του θρόνου, ο Αρχιεπίσκοπος της Κανταβρυγίας ως κεφαλή της εκκλησίας, ο Πρωθυπουργός με τους υπουργούς όλους ως κεφαλή της Κυβερνήσεως, ο Αρχιστράτηγος και ο Αρχιναύαρχος το διπλωματικό σώμα, ο αρχιδικαστής, άντιπρόσωποι όλων των συγχρόνων τα γραμμάτων, ή ποίησης, ή τύπος και το θέατρο.

Πρώτος όμιλει ο Πρόεδρος, προπίνει στην ύγειαν της Βασιλικής οικογενείας, δεύτερον ο Βασιλέας προπίνει εύχόμενος την επιτυχία της εκθέσεως, και κατασεύει όλοι οι άλλοι. Η δεύτερα μέρα είναι όρισμένη για τους κριτές του τίπου, και τη τρίτη μέρα άνοίγει ή έκθεση για το λαό. Το κτίριο της εκθέσεως δεν χωρεί περισσότερο από δυο χιλιάδες ζουγραφίες, και κάθε ζουγράφος πρέπει να στείλη τα έργα του, δεκαπέντε μέρες πριν ανοίξη ή έκθεση.

Στα πρώτα χρόνια οι ζουγραφίες που έστελναν στην έκθεση, δεν ήταν περισσότερες από εκατόν πενήντα ως διακόσιες, και σήμερα καταντούν δέκα πέντε και είκοσι χιλιάδες, απ' τις οποίες θα έκτεθούν μονάχα δυο χιλιάδες περίπου, δηλαδή οι καλύτερες, και οι επίλοιπες θα επιστραφούν στους ζωγράφους ή έκλογή γίνεται από μία επιτροπή από δώδεκα ακαδημαϊκούς δηλαδή απ' τους καλύτερους ζωγράφους. Ο αριθμός των ακαδημαϊκών είναι σαράντα, και όταν ή πεθάνη κανένας ή αποσυρθή από γηρατεία, τότε εκλέγεται νέος απ' εκείνους που έκθεσαν τα καλύτερα έργα. Κάθε νέος ακαδημαϊκός χρεώσεται να προσφέρει ως δώρον στην ακαδημία το έργο δια το όποιον τον εκλεξαν, και τότε πέρνει το δίπλωμά του.

Τώρα απ' αυτά όλα, δεν μπορούσαμε και μες να διαχτούμε κάτι τι, και να φανούμε πως είμαστε πολιτισμένοι; Ας γίνη ένας σύνδεσμος από καλλιτέχνες, και ας αποτανη πρώτα στην Βασιλεία και στη Κυβέρνησι, για να υποστηρίξουν την ιδέα. Ας προτείνουν ως πρόδρομο του Συνδέσμου τον Πρίγκιπα Νικόλαον, που κι' ο ίδιος θαρρώ που ζουγραφίζει, κι' είμαι βέβαιος ότι θα επιτύχη ο σκοπός, διότι επί τέλους ο ρωμικός έχει φυσική καλαισθησία, και πρέπει να τον βέρη κανείς με φιλοτιμία για να αναπτύξη το αίσθημά του.

Δεν άμφισβάλλω πως οι άναγνώστες του Νουμά θα λάβουν και το ενδιαφέρον γι' αυτό το ζήτημα και θα κάμουν κάθε τι που μπορ. ύν για να πάν μπρός. Manchester Κ. Π.

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ:

Για την Ελλάδα Δρ. 10.—Για το Έξωτερικό φρ. χρ. 10.

10 λεπτά το κάθε φύλλο λεπτά 10

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στα κίόσκια της Πλατείας Συντάγματος, Όμονοίας, Ύπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τριχοδρόμου (Οφθαλμιατρείο) Σταθμού ύπουργίου Σιδηροδρόμου (Όμόνοια) στο καπνοπωλείο Σαρρή (Πλατεία Στουρνάρα, Έξάρχεια) και στα βιβλιοπωλεία Έλευθερουδάκη, Μπέκ και «Έστιας» Γ. Κολάου.

Η συνδρομή του πληρώνεται μπροστά κι' είναι για ένα χρόνο πάντοτε.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΝΑ ΛΕΜΕ

την αλήθεια και να μη ντρεπόμαστε. Χαλάει ο κόσμος αυτές τις μέρες στην Αθήνα, άρρα επάνω και άρρα γράφονται, είταγγελία κι' αστυνομία εύρίσκονται σ' αδιάκοπη κίνησι, οι ρεπόρτερ των έφημερίδων μεταβάλλονται σε κοινωνιολόγους, για κάτι άπλούστατο, κοινώτατο και παραπολύ συνειθισμένο που έγινε.

Μια δμορφη δούλα αγάπησε έναν—δμορφο ή άσκημο δεν τον ξέρουμε—άνθυπολοχαγό του πυροβολικού. Η αγάπη προχώρησε, στο μπορούσε να τροχωρήση σε παρόμοια περίστασι, και παρουσιάσθηκε ανάγκη να μεσολαθήση κάποια μαμμή για να μη φανερωθή το αποτέλεσμα της αγάπης αυτής στον κόσμο κι' έχει μεπλάδες ο κ. Άνθυπολοχαγός. Φαίνεται όμως

πως ή μεσολάβησι αυτή δεν έγινε με τέχνη, ή δεν βοήθησε ή τύχη, κι' ο κ. Άνθυπολοχαγός εύλύτωσε μια και καλή και με το κορίτσι και με τον μέλλοντα κληρονόμο και του σπαθιοού του και των ευγενικωτάτων αισθημάτων του.

Αυτό είναι όλο. Άν πετύχαινε ή μεσολάβησι που αναφέραμε, ο κ. Άνθυπολοχαγός θα διηγότανε με καμάρι στους φίλους του το κατόρθωμά του και όλοι θα τον εθαύμαζαν και θα τον συγχαίροντουσαν για την έξυπνάδα του, ίσως ίσως δε και οι περισσότεροι να του ζητούσαν και τη διεύθυνσι του γιατρού ή της μαμμής για να τους μεταχειριστούν κι' αυτοί σε παρόμοια περίστασι. Δεν πέτυχε όμως κι' όλοι φιλοτιμιούνται να χαρακτηρίσουν την πράξι ως «έγκλημα αποτρόπαιον» και να φωνάζουν πως πρέπει να τιμωρηθή «παραδειγματικώς» ο φτωχός αυτός άξιωματικός που το κάτω κάτω δεν έφταιξε και σε τίποτε.

Μή το πάρετε για κυνισμό αυτό. Είναι δυστυχώς όμη και άφκισιδωτη ή αλήθεια. Κι' αν θυμώνουν μερικοί άφελεις σήμερα ή αν προσποιούνται μερικοί ταρτσόφοι πως θυμώνουν, οι γιατροί όμως θα κλειδούνται στα γραφεία τους και θα γελούν, όταν αναλογίζονται πόσοι και πόσοι πελάτες τους, όχι μόνο σπαθοφόροι ή επαγγελματίαι Δόν-Ζουάν, μα και νοικοκυραίοι ακόμα ζητούν κάθε μέρα την επέμβασί τους, για να γλυτώσουν από το βάρος της πατρότητος, που ο πολιτισμός μας—και να τον χαίρομαστε—το θεωρεί πρόστυχο και περιττό βάρος.

Άς μην κάνουμε λοιπόν, καλέ, τον θυμωμένο και περί κοινωνικής παρανοχηίδας πρόκειται. Και το ζήτημα αυτό όπως κι' όλα τάλλα ζητήματα, που ξεφυτρώνουν κάθε μέρα, έγινε ζήτημα μονάχα για να βρίσκουν ύλη οι έφημερίδες. Άς άρχισή ή Βουλή αύριο τις εργασίες της ή άς πέση το Ύπουργείο, και θα δητε άμέσως αν και στην στήλη ακόμα των κοινωνικών θα βρίσκουν θέσι παρόμοια ζητήματα.

Ο ΚΑΗΜΕΝΟΣ

ο κ. Δέλτα Δεληγιάννης, είδατε και τί έπαθε; Μόλις άνοιξε το στόμα του να ξεστομίση τις νέες πολύκροτες προτάσεις του για το μονοπώλιο της σταφίδας κι' άμέσως του πιασαν τα δόντια!

Μή γελάτε! Έγελαν άρκετά οι Ύπουργοί με τις προτάσεις του, τις κομικώτατες, και κλαίει άπα

2) ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ

ΨΥΧΑΡΗ

ΑΦΙΕΡΩΤΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑ

(συνέχεια)

Η γυναίκα δεν έχει τη θέση που της πρέπει ούτε στην κοινωνία, ούτε στη φαντασία της. Πιο άναπτυγμένη στην Ελλάδα, πιο καλλιεργημένη από τον άντρα, τη βλέπουμε ως τόσο σά νάναι λιγάκι σκληρά του άντρός. Δεν ταιριάζει. Τόνοιωσε κι' ίδια της πιά. Να μην τρομάζουμε το λοιπόν όταν άξαρνα το κοριτσάκι μας, που είμας τόχουμε για νόστιμο κυκλί και παίζουμε μαζί του, κάποτε, ως και στο πικνιδι, άρχίζει και δείχνει ανεξαρτησία. Δε μας φαίνεται τίποτις ή το μαλλώνουμε κιόλας, ενώ μέσα του ετοιμάζεται κινούριος αιώνας. Αιώνς εύτυχημένος, γιατί δεν μπορεί έθνος να προκύψη, στο ή γυναίκα μνήσκει πίσω και με τη γυναίκα το παιδί. Εκείνοι σου σκληρώνουν τη γυναίκα,

σκληρώνουν την Ίδρα. Συντροφισσα είναι του άντρός· δεν τον άκλουθεί, πλάγι του βαδίζει· μπορεί πολλές φορές και να τον ξαπερνά. Τα μεγάλα τα κατορθώματα δε γίνονται στον κόσμο δίχως τη συνέργεια, δίχως της Γυναικός την αγάπη.

Φόβο κανένα δεν έχω για τη μικρούλα σας, άφου είστε μητέρα της έσεης. Θα μου δώσετε την άδεια να πω και για σας δυο τρία λόγια. Το ξέρετε πως κοπιμμένα δε συνηθίζω. Άξίζετε όμως. Βέβαια, ή άνατροφή σας ή τέλεια είναι πράμα που το χρωστάτε στον πατέρα σας και στη μάνα σας την άγαπημένη. Δεν έρχουμαι λοιπό να σας πεινώ για την άνατροφή σας. Μα έσεεις έχετε και ψυχή που μοναχή σας φροντίσατε να της δώσετε τη θελούμενη μορφή, που της βάλατε δικιά σας σφραγίδα. Δεν το λέω άχαμνά. Είναι ανεξάρτητη συνάμα και κλεισμένη, λέρτερη και δειλούτσικη, σά συμμαζεμένη μέσα της κι ως τόσο με τα φτερά της. Ποίηση, φαντασία, θάρρος δεν της λείπουν. Μα με την ντροπή εκείνη που είναι το στολίδι το γυναικήσιο, φυλάγεται στο στήθος σας την ψυχή σας, ίσως γιατί το ξέρετε πως είναι άρτη ή θησαυρός σας. Τη συγκρίνω με πουλι που κάποτε τραγουδάει και που δε φαίνεται ποτέ του. Το τραγουδάκι σας όμως τ ακούσαμε στην έξοχή, και γώ που γυναίκα δεν είμαι

δεν έχω λόγους να ντρέπομαι σαν και σας. Όλα θα τα βγάλω στη μέση. Θα με πητε άδιάκριτο, μα δεν πειράζει. Τα τραγουδάκια σας δηλαδή, δεν τόχουσα καθάφτο, τα διάβασα στο λέρωμα της κόρης μου και να μου κάμετε ό,τι θέλετε, δε βαστάω, ή ά σας τάντιγράφω, αν και τόχετε γραμμένα στο πρωτότυπο γαλλικά, ώρατα γαλλικά που πολύ άσκημα σας τα μεταφράζω. Να δούμε, τα θυμάστε.

Όταν οι γέροι περπατούν, το βήμα τους με ταράζει· γιομάτη σέβας, στέκουμαι λιγάκι, βαδίζω πιο άργά, τους άφίνω να περάσουν, για να τους μελετώ καλύτερα και πιο ήσυχα, για να μη μου δούνε και τη νιότη.

Δεν είναι δμορφο και δε θάτανε καίμα να καθότανε μοναχό του, παρατητημένο, σ' ένα λεφκωματάκι; Άμέ τουτό εδώ.

Σε έναν κάμπο ψιλολουσμένο από θολάδα φωτεινή κι από μυρουδιές, να γείρη το κεφάλι του κανείς άπάνω σ' ένα λουλούδι, να βυθισή την ψυχή του στην άνυπαξία!

Άπό θά το στοχαστήκατε στην Μπρετάννια, όπου έχουνε και του ήλιου οι άχτιδες κάποια θολάδα μυστική. Μα δεν ξεχνάτε το παιδάκι σας και γραφετε.

Η μάνα ή πιο φτυχημένη απ' όλες θάτανε